

Revistă de teorie și practică educațională
a Centrului Educațional PRO DIDACTICA
Nr. 3 (115), 2019

Categoria C

Colegiul de redacție:

Gabriel ALBU (România)

Svetlana BELEAEVA

Nina BERNAZ

Rima BEZEDE

Viorica BOLOCAN

Tatiana CARTALEANU

Paul CLARKE (Marea Britanie)

Olga COSOVAN

Alexandru CRIȘAN (România)

Constantin CUCOȘ (România)

Otilia DANDARA

Ion DEDIU

Gheorghe DUCA

Viorica GORAȘ-POSTICĂ

Vladimir GUȚU

Kurt MEREDITH (SUA)

Liliana NICOLAESCU-ONOFREI

Vlad PĂSLARU

Carolina PLATON

Igor POVAR

Nicolae PRODAN

Emil STAN (România)

Echipa redacțională:

Redactor-șef:

Mariana VATAMANU

Redactori:

Elena SUFF

Vitalie SCURTU

Tehnoredactare și design grafic:

Nicolae SUSANU

Prepress: Centrul Educațional PRO DIDACTICA

Tipar: Casa editorial-poligrafică "Bons Offices"

S.R.L., mun. Chișinău

Tiraj: 600 ex.

Articolele publicate nu angajează în niciun fel
instituțiile de care aparțin autorii, tot așa cum nu
reflectă poziția finanțatorilor.

Adresa redacției:

str. Armenească, 13, mun. Chișinău

MD-2012, Republica Moldova

tel: (022)542976, fax: 544199

E-mail: didacticapro@prodidactica.md

www.prodidactica.md/revista

ISSN 1810-6455

© Copyright Centrul Educațional
PRO DIDACTICA

EX CATHEDRA

Larisa CUZNEȚOV

Educația părinților în contextul analizei impactului miturilor familiale și al fenomenelor psihodinamice asupra relației părinte-copil

(Parental Education in the Context of Analyzing the Impact of Family Myths and Psychodynamic Phenomena on the Parent-Child Relationshi).....2

Otilia DANDARA, Lilia PARHOMENCO

Rolul universităților în evoluția procesului educațional și a civilizației europene

(The Role of Universities in the Evolution of Education and the European Civilization).....7

Natalia DANILA

Modalități de determinare a indicelui de dificultate al itemilor

(Determining the Difficulty Index of Test Items).....12

EDUCAȚIE INTERCULTURALĂ

Tatiana CARTALEANU

Educația interculturală și rigorile curriculumului universitar

(Intercultural Education and the Rigors of a University Curriculum).....15

DOCENDO DISCIMUS

Anca NEDELCU

Pedagogia mediului de învățare. Despre școala primitoare și "al treilea profesor"

(The Pedagogy of Study Environment: the Welcoming School and "the Third Teacher")..20

Alina BLANARU

Educația pentru sănătate – calitate, relevanță, necesitate

(Health Education: Quality, Relevance, and Necessity).....25

Svetlana TURCEAC

Învățământul incluziv în regiunea transnistreană: realitate, probleme, perspective

(Inclusive Education in the Transnistria Region: Reality, Issues, and Perspectives).....28

EDUCAȚIA ADULȚILOR

Adela SCUTARU-GUȚU

Cultura unei vieți sănătoase: experiențe internaționale din educația adulților

(The Culture of a Healthy Life – International Experiences in Adult Education).....32

CUVÂNT, LIMBĂ, COMUNICARE

Olga COSOVAN

Oceanul limbii: variante de proiecte interdisciplinare pe aria curriculară limbă și comunicare

(The Language Ocean: Variants of Interdisciplinary Projects in the Language and Communication Curricular Area).....36

EXERCITO, ERGO SUM

Mariana PURICE

Metode activ-participative de învățare la chimie: aspecte metodologice

(Using Interactive Teaching Methods in Chemistry Lessons: Methodological

Considerations).....39

Igor BUCĂȚARU, Vera BUCĂȚARU

Formarea valorilor morale la elevi prin intermediul literaturii artistice în cadrul lecțiilor de istorie

(Cultivating Moral Values in Students in History Classes through the Reading of Fiction)...45

EVENIMENTE CEPD

Practici manageriale pentru calitate în educație

(Managerial Practices for Quality in Education).....48

Un spațiu de (re)întâlnire – o vizită de studiu privind dezvoltarea învățământului agricol

(An Area of (Re) Meeting – a Study Visit on the Development of Agricultural Education) 49

Conferința Națională Parteneriatul școală-comunitate în promovarea educației pentru sănătate a adolescenților

(National Conference School-Community Partnership on the Promotion of Health Education for Teenagers).....50

Conferința Tehnologia informației și comunicațiilor în învățământul profesional tehnic: realități și perspective

(Conference Technology of Information and Communications in Technical Professional Education: Realities and Perspectives).....53

DICȚIONAR

Sorin CRISTEA

Educație pentru un mod sănătos de viață

(Education for a Healthy Lifestyle).....54

Tatiana **CARTALEANU**

dr., conf. univ.

Educația interculturală și rigorile curriculumului universitar

Rezumat: Articolul rezumă experiența moderatorului în ghidarea unui grup de profesori universitari care urmează să elaboreze curricula pentru disciplina sau modulul Educația interculturală. Obiectivele unei asemenea formări au vizat atât activități realizate nemijlocit în sala de curs a Centrului Educațional PRO DIDACTICA, cât și sarcini realizate de cursanți individual sau în grupurile de lucru din cadrul uni-

versităților în care activează. Profesorii implicați au avut foarte multă libertate în alegerea modelelor pe care le vor urma sau în elaborarea unor concepții inovative, precum și în formularea subiectelor ce urmează a fi studiate. Printre cele mai prețioase achiziții ale acestor ateliere de formare se situează constituirea și consolidarea unor comunități de profesori care vor colabora la conceptualizarea și implementarea produselor curriculare. Potențialii autori de acte normative și, ulterior, de suporturi de curs au examinat mai multe variante de taxonomii ale competențelor, rămânând să opteze pentru cea mai adecvată în uzanța universității în care activează. Pedagogia constructivistă și strategia Lectură și scriere pentru dezvoltarea gândirii critice au constituit cadrul metodologic al formării.

Cuvinte-cheie: curriculum, educația universitară, educația interculturală, taxonomia competențelor, strategii, metode, tehnici de predare-învățare-evaluare.

Abstract: The article outlines a moderator's experience in guiding a group of university lecturers engaged in developing the curriculum for an Intercultural Education university course or module. The goals of this training endeavor related to both activities that took place in the classrooms of the PRO DIDACTICA Educational Center and tasks the course participants fulfilled individually or in teams at their own respective universities. The lecturers had a lot of freedom – they could choose the models they wanted to follow or opt instead for the development of their own innovative concept; they were also free in their choice of specific subjects. One of the most valuable acquisitions of these training workshops is the fact that as a result we created and consolidated a community of teachers who shall work together in conceiving and implementing curricular products. The potential writers of curricula and teaching materials have examined several versions of competence taxonomies and will now decide which of these suits their circumstances best. Methodologically, the training sessions were based on constructivist pedagogy and the RWCT strategy.

Keywords: curriculum, higher education, intercultural education, competence taxonomy, strategies, methods, teaching/learning/assessment techniques.

„...să trăiești într-o stare continuă de învățare, în care nu ajungi niciodată la „destinație”, dar ești întotdeauna conștient, cum spune proverbul chinezesc, că „recompensa vine chiar din faptul călătoriei”.

(Peter Senge, *Școli care învață*)

Atelierele de ghidare în elaborarea curriculumului universitar la *Educația interculturală*, organizate de Centrul Educațional PRO DIDACTICA,¹ au avut în obiectiv stabilirea unei platforme didactice comune pentru

1 În lunile februarie-aprilie 2019, profesorii care predau discipline din aria curriculară *Științe ale educației* de la trei instituții

acțiunile ulterioare ale profesorilor care vor deveni persoanele-resursă în instituțiile lor și îi vor călăuzi pe titularii cursurilor respective, stimulând creativitatea pedagogică a colegilor antrenați în acest proiect. S-a convenit din start că nimeni nu pune la îndoială necesitatea educației interculturale a viitorilor pedagogi și formarea-dezvoltarea competenței interculturale – competență care, *mutatis mutandis*, va avea impact asupra elevilor instruiți de dânsii. Promovând deviza „Toți diferiți, toți egali”, s-a urmărit ca potențialii autori de documente normative curriculare să privească viitoarele cursuri, module sau unități de conținut ca pe o oportunitate de a experimenta inovația didactică, de a construi un curriculum modern, flexibil, care să corespundă exigențelor zilei și locului, dar și să reflecte o viziune proprie asupra formării competenței interculturale a viitorilor pedagogi. Explicit, a fost la ordinea zilei schimbul de idei și de experiență, precum și constituirea unor relații de parteneriat între universitățile cu același profil.

Obiectivele operaționale ale atelierelor au vizat:

- Asimilarea unor strategii de formare-dezvoltare a competenței interculturale;
- Cercetarea structurii posibile și a modului în care se va prezenta în curriculumul *competența interculturală*;
- Conturarea unei viziuni de ansamblu asupra tramei de formare a competenței interculturale;
- Discutarea modalităților prin care cursul *Educația interculturală* ar putea deveni unul inovativ metodologic, în universitățile implicate;
- Elaborarea unei variante a curriculumului, discutarea și ajustarea ei;
- Examinarea *competenței interculturale* a elevului/studentului/pedagogului în contextul altor competențe-cheie, în special al *competenței culturale*;
- Examinarea modalităților prin care se poate forma, instituționalizat, *competența interculturală*;
- Exersarea (și, implicit, asimilarea) unor tehnici de predare-învățare în sala de studii, de organizare a lucrului independent al studenților, de evaluare;
- Formarea unor comunități de profesori care vor colabora la conceptualizarea și implementarea produselor curriculare inovative;
- Identificarea locului pe care îl ocupă *competența*

cu profil pedagogic – Universitatea de Stat din Moldova, Universitatea de Stat din Comrat și Universitatea de Stat *Alecu Russo* din Bălți – au participat la trei ateliere a căror finalitate este elaborarea diverselor variante de curriculum pentru disciplina *Educația interculturală*. Activitatea este parte componentă a unui proiect mai vast, **Promovarea și dezvoltarea educației interculturale în formarea inițială a cadrelor didactice**, sprijinit de Fundația Elvețiană pentru Copii *Pestalozzi*.

interculturală în finalitățile formării pedagogilor și în activitatea instructiv-educativă;

- Listarea unor conținuturi posibile într-un curriculum-nucleu de educație interculturală;
- Reperarea oportunităților de predare a cursului/modulului *Educația interculturală* în universitățile implicate.

Scopul general al celor șase zile de formare a vizat cultivarea unor atitudini, consolidarea unor cunoștințe și exersarea unor strategii, iar rezultatul palpabil îl vor constitui produsele curriculare făcute publice.

Cea mai importantă dintre finalitățile acestor ateliere concatenate a ținut de latura atitudinală și a fost, explicit, formarea unei comunități de profesori care vor colabora la alcătuirea unor produse de calitate. Ideea nu vine în contradicție cu cea de autonomie universitară, pentru că toate universitățile implicate participă la pregătirea studenților din domeniul *Științele educației*, deci decalajul dintre competențele profesionale vizate nu ar trebui să fie pronunțat, ci doar nuanțat. Toți absolvenții cărora le este adresat cursul, modulul sau unitatea de conținut sunt pregătiți metodic pentru a activa în condițiile de *aici și acum* ale Republicii Moldova, prin urmare, viziunea asupra tramei de formare profesională a pedagogului și asupra relației dintre competența culturală și competența interculturală a fost reiterată cu diferite ocazii și din diferite unghiuri. Tot în acest scop, au fost examinate toate variantele posibile ale includerii cursului sau modulului respectiv în planul de studii. S-a convenit că beneficiarii acestor ateliere pot elabora o gamă variată de produse curriculare alternative, de factură diferită, pentru ciclul I, licență. Adunate împreună, denumirile disciplinelor proiectate sau vizate arată că educația interculturală poate fi promovată pe mai multe căi în mediul studenților de la profilul pedagogic. Decalajul este dictat nu atât de specificul universităților sau al concepției generale de formare a cadrelor didactice la nivelul I, licență, cât de structura concretă a planurilor de studii pentru diferite specialități:

- Un curriculum pentru cursul obligatoriu/opțional *Educația interculturală*.
- Un curriculum pentru cursul obligatoriu/opțional *Comunicarea interculturală*.
- Un curriculum pentru modulul *Educația interculturală*, în cadrul unui curs modular din domeniul Științelor educației.
- Un curriculum secvențial, perfectat pentru unitatea de conținut *Educația interculturală*, în cadrul cursului de bază *Pedagogia generală/Pedagogia educației*.
- Un curriculum secvențial, perfectat pentru unitatea de conținut *Educația interculturală*, în cadrul cursului de bază *Didactica disciplinei (a limbii*

și literaturii române; a limbii engleze/germane; a educației pentru societate).

- 6) Un curriculum secvențial, perfectat pentru unitatea de conținut *Educația interculturală*, în cadrul cursului de bază *Etnopedagogia*.
- 7) Un curriculum secvențial, perfectat pentru unitatea de conținut *Educația interculturală*, în cadrul cursului de bază *Istoria, cultura și tradițiile poporului găgăuz*.
- 8) Un curriculum secvențial, perfectat pentru unitatea de conținut *Educația interculturală*, în cadrul cursului de bază *Sociolingvistica*.
- 9) Un curriculum secvențial, perfectat pentru unitatea de conținut *Educația interculturală*, în cadrul cursului de bază *Etica și cultura profesională*.
- 10) Un curriculum secvențial, perfectat pentru unitatea de conținut *Educația interculturală*, în cadrul cursului de bază *Civilizația țărilor anglofone/germanofone/francofone*.
- 11) Un curriculum secvențial, perfectat pentru unitatea de conținut *Educația interculturală*, în cadrul cursului de bază *Limba și cultura găgăuză*.
- 12) Un curriculum secvențial, perfectat pentru unitatea de conținut *Educația interculturală*, în cadrul cursului de bază *Limba, cultură și civilizație românească*.
- 13) Un curriculum secvențial, perfectat pentru uni-

tatea de conținut *Educația interculturală*, în cadrul cursului de bază *Limba română și multilingvism*.

Firește că asemenea curricula secvențiale, care nu vor beneficia de multe ore în contabilitatea cursului respectiv, vor fi racordate la exigențele aceluși curriculum în cadrul căruia își fac loc. Încrederea noastră în succes se alimentează din faptul că profesorii implicați în formări sunt și titularii acestor cursuri. Publicarea produselor curriculare, care le va face accesibile pentru oricine ar fi interesat, urmează să faciliteze conceptualizarea suportului de curs și să pună în lumină aspecte oarecum ignorate anterior.

Elaborarea unor conținuturi posibile și trecerea în revistă a competențelor specifice într-un curriculum-nucleu de educație interculturală a devenit cea de-a doua finalitate din vizorul grupurilor de lucru.

Pentru un curs independent, separat, am recomandat alcătuirea unei matrice de asociere a conținuturilor și competențelor specifice ale disciplinei, care ar facilita operația și ar acorda mai multă credibilitate curriculumului. Fiecare dintre competențe va fi privită din perspectivă *formare-dezvoltare-evaluare*. Taxonomia prezentării competențelor poate varia de la o universitate la alta, în limita celor încetățenite în cadrul instituției.

De exemplu, modelul pe care îl vor urma concepatorii de curriculum ar putea fi:

- **Competențele cognitive** ale studentului vor fi confirmate dacă acesta:
 - va demonstra cunoașterea ... ;
 - va ști posibilitățile de aplicare a ...;
 - va cunoaște algoritmul ... etc.
- **Competențele de învățare** se vor manifesta în:
 - capacitatea de a se documenta în vederea proiectării unui demers didactic eficient, urmărind obiectivele enunțate;
 - informarea la zi privind problemele legate de ...;
 - priceperea de a consulta sursele de specialitate ...;
 - facultatea de a învăța din propriul demers educativ etc.
- **Competențele de aplicare** se vor materializa în:
 - produse din aria designului educațional;
 - realizări concrete (proiecte, secvențe de lecții, ore proiectate și realizate integral, în cadrul simulărilor de laborator și al practicii pedagogice);
 - capacitatea de transfer al celor învățate asupra situațiilor de predare-învățare-evaluare etc.
- **Competențele de analiză** se vor exprima în:
 - deprinderea de a examina mai multe oportunități de formare-dezvoltare a competențelor, pentru a lua o decizie științific întemeiată;
 - aplicarea unor grile sau parametri de evaluare, prin care se desfășoară autoevaluarea și evaluarea reciprocă a demersului didactic etc.
- **Competențele de comunicare** se vor manifesta în:
 - depășirea situațiilor dificile de *comunicare didactică*, prin aprecierea și luarea în calcul a datelor pragmatice;
 - respectarea normei limbii române literare la toate nivelurile;
 - utilizarea expresivă și nuanțată a resurselor limbii române etc.

- **Competențele la nivel de integrare** se probează prin:
 - proiectarea și realizarea unui demers didactic bine-structurat, eficient, interesant, motivant, corect din punctul de vedere al finalităților și standardelor educaționale;
 - abilitatea de a aprecia un demers didactic asistat sau realizat etc.

Cu același succes, o altă taxonomie a competențelor (după A. V. Hutorskoj, [2]) poate fi pusă la baza curriculumului elaborat și o asemenea viziune va fi la fel de corectă și actuală.

- **Competențele valorice:** țin de domeniul viziunii asupra lumii, fiind legate de reperele valorice ale studentului, cu capacitatea acestuia de a percepe și a înțelege lumea înconjurătoare, de a se orienta, de a-și conștientiza rolul și destinația, de a ști să-și aleagă obiectivele și finalitățile în acțiuni și fapte, de a lua decizii.
- **Competențele de cultură generală:** reperaază subiectele asupra cărora studentul trebuie să fie bine informat/documentat, să posede cunoștințe și o anumită experiență. Ele constituie competențe specifice unei culturi naționale și general-umane; temeliile moral-spirituale ale vieții omului și umanității, ale unor etnii aparte; bazele culturologice ale fenomenelor și tradițiilor de familie, sociale și comunitare; determină rolul științei și al religiei în viața omului, influența lor asupra omului; competențe din domeniul vieții cotidiene și distracției, cum ar fi capacitatea de a-și organiza timpul liber. Tot aici se includ experiențele de asimilare de către student a imaginii științifice a universului, cu extindere spre înțelegerea culturologică și general-umană a lumii.
- **Competențele cognitiv-educaționale:** țin de sfera studiului independent, incluzând elemente de activitate logică, metodologică și de învățare în general, raportate la obiecte cognoscibile din lumea reală. La aceste competențe se referă cunoștințele și capacitățile de a-și determina scopurile de învățare, de a planifica, de a analiza, de a reflecta, de a-și autoevalua activitatea de cunoaștere.
- **Competențele informaționale:** îi asigură studentului deprinderi de a acumula și procesa informația de la disciplinele studiate, corelând-o cu cea asimilată din contactul cu lumea reală. Cu ajutorul obiectelor reale și al tehnologiilor informaționale, se formează deprinderi de căutare independentă a informației necesare, care urmează a fi analizată și selectată, organizată, transformată, păstrată și transmisă.
- **Competențele de comunicare:** includ cunoașterea limbilor studiate, modul de relaționare cu oamenii și evenimentele, în contact nemijlocit sau la distanță, deprinderile de a lucra în echipă, asumarea diferitelor roluri în colectiv.
- **Competențele sociale și de muncă:** semnifică prezența cunoștințelor și a experienței în domeniul social și civic, deprinderi de activism social și corectitudine profesională, necesare pentru încadrare organică în comunitate și lumea contemporană.
- **Competențele de autoperfecționare personală:** sunt orientate spre asimilarea modalităților de autodezvoltare fizică, spirituală și intelectuală, autoreglementare emoțională și sprijin. Obiect al acestor competențe devine studentul însuși. El asimilează modalitățile de acționare în vederea realizării propriilor interese și posibilități, ceea ce se soldează cu autocunoașterea, dezvoltarea unor calități individuale, necesare omului contemporan, crearea unei culturi comportamentale, alfabetizarea psihologică și cognitivă.

O altă taxonomie și o sursă de inspirație sau documentare e cea publicată în *Cadrul de referință al curriculumului universitar* [cf. 1, p. 34-35].

Dacă se elaborează curriculumul pentru un modul intitulat *Educația interculturală*, în cadrul unui curs complex, acesta va avea conținutul, finalitățile și competențele specifice proprii, iar forma/proba de evaluare finală ar trebui să fie concepută sintetic.

În cazul când produsul este o secvență în curriculumul altei discipline conexe, aceasta ar trebui să dispună de unități de conținut proprii și competențe cu adevărat specifice anume educației interculturale, separate de cele ale disciplinei-gazdă. În funcție de concepția generală a evaluării la această disciplină, unitatea de conținut *Educația interculturală* ar putea beneficia de o probă de evaluare separată sau integrată în alta, complexă. Exemplele concrete cu care s-a operat, referințele la experiența cursanților și lucrul permanent la viitoarele produse curriculare au înlesnit formarea unei viziuni asupra disciplinei date.

Experiența altor universități în selectarea conținuturilor, susținută masiv de parcursul academic al profesorilor implicați, a fost valorificată și examinată critic. În final, varietatea de unități de conținut și subiecte demonstrează cât de diferită poate fi abordarea educației interculturale în școala superioară.

Cea de-a treia finalitate au constituit-o strategiile didactice adecvate acestor competențe specifice și acestor conținuturi, procedurile și procedeele de formare a competențelor profesionale. Indiferent dacă pun la bază taxonomia lui B. Bloom revizuită de L. Anderson (cu cele șase capacități: (a) amintirea, (b) înțelegerea, (c) aplicarea, (d) analiza, (e) evaluarea și (f) creația) sau taxonomia lui Krathwohl (cu cele cinci trepte ale formării: (a) receptarea, (b) răspunsul, (c) valorizarea, (d) organizarea, (e) caracterizarea) [2, pp. 59-60], concepătorii de curriculum au ținut în vizor atât studenții – formarea, dezvoltarea și evaluarea competenței lor interculturale – cât și demersul didactic respectiv – predarea, învățarea, evaluarea în sala de studii și independent.

Nu s-a urmărit scopul de a unifica prezentarea compartimentelor respective în documentele ce vor fi elaborate; obiectivul declarat a fost doar lărgirea arsenalului de strategii, metode și tehnici funcționale, aplicabile în cadrul viitorului curs sau modul. Didactica universitară, cu specificul ei de dublu impact în cazul formării profesionale a viitorilor pedagogi, a constituit obiectul interesului expres al tuturor cursanților.

Pentru învățare în cadrul atelierelor, au fost alese situații adecvate, care pot provoca și genera discuții. Strategiile de atingere a obiectivelor operaționale s-au edificat pe principiul abordării concentrice a conținuturilor și s-au axat pe: (1) colaborare; (2) cooperare; (3) *learning by doing*; (4) debriefare; (5) oportunități de transfer. Au fost folosite texte accesibile și incitante, situații care pot provoca și genera discuții. Exersarea fără grabă, metacogniția și debriefarea obligatorie a procesului urmează să devină garanția transferului pe care îl vor face cursanții: din sala de curs în care are loc formarea în sala de curs a universității în care predau. S-a lucrat mult cu diverse forme grafice de organizare a informației, având convingerea că astfel asigurăm procesarea ei. S-a urmărit în mod special înțelegerea și conștientizarea faptului că fiecare dintre cursanți, fiind cadru didactic universitar, ar trebui să poată „vizualiza în perspectivă” cursul pe care îl propune, iar conceptualizarea lui este un produs propriu, hand-made, nu se poate elabora industrial, nici furniza și lua angro. S-a practicat activitatea în diferite grupuri (și de 3, și de 4, și de 6), lucrul în perechi și sarcinile individuale.

Forma principală de desfășurare a demersului, conceput în cheie constructivistă, a respectat strategia *Lectură și Scriere pentru Dezvoltarea Gândirii Critice*, iar cadrul de proiectare – *Evocare – Realizare a sensului – Reflecție – Extindere*.

Din multitudinea de strategii, metode, procedee, tehnici didactice, autorii de curriculum sunt în drept să opteze pentru câteva cu adevărat relevante în predarea acestei discipline – *studiul de caz, dezbaterea, proiectul de învățare, forumul de discuție* etc. Aici libertatea de care dispun titularii este foarte mare, însă totuși limitată de necesitatea de a face acest curriculum funcțional pentru alți colegi, care nu au fost beneficiarii atelierelor de formare. Au fost exersate cu succes și apreciate de cursanți tehnicile de lectură *SINELG; Lectura intensivă; Lectură în perechi. Rezumate în perechi*; tehnicile de scriere *Scrierea liberă; 6 De ce?; Agenda cu notițe paralele; Storytelling; Cubul*; tehnicile de discuție și organizare grafică a informației *Graficul T; Diagrama Venn; Harta conceptuală; Generalizarea categorială* ș.a. Autorii vor pune în relief strategiile specifice unui asemenea curs, având în vizor competențele ce urmează a fi formate-dezvoltate și finalitățile cursului. Un paragraf aparte va fi dedicat organizării studiului independent și evaluării lucrului individual, specificului evaluării prin diferite produse, racordarea produselor evaluabile (orale, scrise, practice, complexe) la obiectivele de evaluare.

De fapt, autorii curricula universitare nu se pot lăuda cu multe oportunități de formare la nivel interinstituțional. Posibil că e primul caz când se investește atât de mult timp și efort în elaborarea și perfectarea unor documente normative, care nu doar vor intra în uzul intern al universităților, ci și vor fi făcute publice, devenind astfel mostre de abordare divergentă și diferențiată, modele de conceptualizare și construire a unui curs universitar, prototipuri ale altor curricula viitoare.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Cadrul de referință al curriculumului universitar. Chișinău: S.n., 2015.
2. Minder M. Didactica funcțională, obiective, strategii, evaluare. Chișinău: Cartier, 2003.
3. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как интегральный результат современного образования. Ре: <https://cyberleninka.ru/article/v/klyucheveye-kompetentsii-kak-integralnyy-rezultat-sovremennogo-obrazovaniya>